

Den lille røde smerteboken

Niels-Henrik Jensen og Per Sjøgren:

Praktisk klinisk smertebehandling. Smertes ved cancer og kronisk ikke-maligne tilstande.

Munksgaard, København, 2008, 5. utgave

240 sider

Pris: DKR 258,-

ISBN: 978-87-628-0783-9

«Praktisk klinisk smertebehandling» er nå i sin femte utgave, hvor den første så dagens lys for 21 år siden. Den nye utgaven er, ifølge forfatterne, oppdatert svarende til utviklingen på det kliniske smerteområdet og utformet for bruk i klinikken.

Forfatterne er overlege Niels-Henrik Jensen og overlege og professor Per Sjøgren. Boken deres bygger på et mangeårig samarbeid mellom de tverrfaglige smertesentrene på henholdsvis Herlov Hospital og Rigshospitalet i København.

Boken henvender seg til leger og andre profesjonelle faggrupper som arbeider med behandling av pasienter med kroniske smertetilstander.

Første del tar for seg den kroniske smertens fysiologi, smertemekanismer og smertetyper. Den tar spesielt for seg smertetilstander hos pasienter med cancer samt psykologiske, eksistensielle og sosiale aspekter forbundet med smerte hos denne gruppen.

Andre del av boken beskriver den farmakologiske smertebehandling med vekt på spesielle forhold vedrørende opiat, antiodoter, adjuverende analgetika og blokadebehandling.

Tredje del av boken tar for seg mulighetene for ikke farmakologisk smertebehandling. Som perifere stimuleringsmetoder nevnes TENS- og akupunkturbehandling. Under kapittelet sentral stimulering, nevnes «spinal cord stimulering» eller bakstrengsstimulering. Forfatterne nevner også muligheter ved neurokirurgiske smertebehandlinger.

I ett avsluttende appendix finnes en nyttig liste med definisjoner og sentrale begreper om smertebehandling.

I første og andre del kommer forfatterens kunnskaper og intensjoner best fram. Forfatterne er leger med solid ballast i medikamentell behandling av smerte hos pasienter over mange år. Disse to kapitlene utgjør 216 av bokens 240 sider. Derimot er de mer på tynn is når de beskriver akupunkturs virkning i smertebehandling.

De blander tradisjonell kinesisk medisin (TCM) akupunktur med «dry needling» (intramuskulær stimulering eller IMS) og triggerpunktbehandling. Videre hevdes det at laser-akupunktur er uten effekt! Denne delen består av 6 sider.

Boken er ment som en håndbok med lett tilgang til diagnostikk og behandling av forskjellige kroniske smertetilstander. Altså er den ment som et oppslagsverk og hjelp i det daglige kliniske arbeidet.

Den fungerer meget bra som et oppslagsverk i den farmakologiske smertebehandling av pasienter med kroniske smerter. Dette er nyttig og sannsynligvis ny kunnskap for mange fysioterapeuter. Sett i dette lys kan boken anbefales for alle fysioterapeuter som behandler pasienter med kroniske smertetilstander.

Rune Enehaug,
Spesialist i idrettsfysioterapi NFF,
Akupunktør NAFO,
Internasjonal instruktør GunnIMS
(www.istop.org)